

naroda, je danes na tehtnici, neizmerne važnosti je torej krščanska organizacija mladine, bodisi v cerkvenih kongregacijah, kakor v izobraževalnih društvih, mladeniških in dekliskih zvezah. Zato mladeniči in mladenke, ostanite zvesti kongregaciji, bodite vneti delavci v prosvetnem društvu, posebno tukaj na meji in v našem malem slovenskem narodu se ni treba bati bodočnosti! Vsi, ki smo bili v nedeljo v Remšniku, smo dejali: »Lepo je bilo danes tukaj.«

Braslovče. V nedeljo se vrši pri nas po večernicah običajna procesija z molitvijo sv. rožnega venca. Ljudje se te procesije vedno v velikem številu udeležijo. — Po cerkvenem opravilu vprizori Prosvetno društvo v društvenem domu igri Pogodba in Kordula. Bo obilo smeha, zato pridite.

*

Viničarski vestnik.

ZAHTEVE VINIČARJEV.

Na občnem zboru »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru so se obravnavali in sprejeli važne predlogi. Občni zbor je pooblastil načelstvo zveze, da naj stori povsod potrebne korake, da se naj zagotovi viničarjem stalnost v službi; da se naj organizacija pridruži stremljenju vinogradnikov po odpravi prevelike trošarine na vino. Radi namere znižanja plač viničarjem pa se je sprejela naslednja resolucija.

Zbrani viničarji kot delegatje na redni skupščini svoje stanovske organizacije, »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru, odločno protestiramo zoper vsako namero, da bi se nam plače znižale. Naš denarni zaslužek je že sedaj za najmanj 60% premajhen, da bi mogli z njim vzdrževati svoje družine vsaj na najskromnejši človeku dostojni eksistenci. S tem, da bi se viničarjem plače še znižale, ne bode nikomur, najmanj pa vinogradiški krčki prav nič odpomagano. Kupna moč viničarskega ljudstva bo se še zmanjšala, kriza bode še s tem še povečala in bo prizadela vsakega, za katerega pride viničar kot konzument v poštev, tako bo tudi prizadela vinogradnike same. Važno je naglasiti pri tem dejstvo, da so prišli prvi glasovi o znižanju zaslužka viničarjem,

ravno od strani velevinogradnikov, predvsem inozemcev, kateri so po večini itak tudi sedaj svoje viničarje najslabše plačali, pridelano vino pa najboljše prodajali, krassen izkupiček kot sad naše zemlje in truda našega človeka, pa nalagali in spravljali v blagajne izven naše države. Posledica skrajne obubožanosti tisočev in tisočev viničarskih družin sedaj v povojni dobi se že usodno kaže pri viničarski mladini (šolska deca, fantje naborniki) kot bodoči generaciji. Iz splošnih državnih, kakor narodnostnih vidikov, naša javnost, predvsem pa merodajni činitelji ne smejo dopustiti, da bi se viničarjem plače še znižale, da bi se to ljudstvo še bolj stiskalo in tiralo na rob obupa. Če se neče upoštevati nas, ki smo danes tukaj dejansko viničarji, očetje številne družine, naj se vsaj vzame v zaščito naša mladina, naš bodoči rod. Vsi viničarji odločno stojimo na stališču, da se nam plače ne smejo reducirati in pri tem pričakujemo podpore od vse naše človečanskočulne javnosti, predvsem pa od oblasti. V naši pravični borbi hočemo tudi to, da se mora določiti, kolika sme biti najmanjša viničarjeva plača v vseh krajih, kar bi bilo danes že nujno potrebno izvajati posebno tam, kjer so še za viničarje tiste krivične razmere in navade, da mora viničar vinograd obdelovati skoraj zastoj, ali pa za tako nizko plačo, da o pravem zaslužku za delo sploh ne more biti nobene besede. »Strokovna zveza viničarjev.«

*

Novi društveni in zborovalni zakon.

Ta zakon je bil razglašen 19. septembra ter je bil izdan na podlagi člena 117 ustave Kraljevine Jugoslavije. V naslednjem homu seznanili čitatelje z bistvenimi točkami tega zakona.

Ustanovitve društev.

Kadar se namerava ustanoviti kakšno društvo, mora ustanovitelj predložiti prijavo pristojni upravni oblasti 2. stopnje (banski upravi) preko občne upravne oblasti 1. stopnje (sreskega načelstva). Priložiti mora v polih enakih izvodih pravila, ki jih morajo podpi-

sati najmanj 3 ustanovitelji. V pravih društvu se mora ugotoviti: 1. ime, sedež in področje društva; 2. naloga društva in sredstva, da jo more doseči; 3. ustroj uprave; 4. odredba o vstopu v društvo in izstopu; 5. pravice in dolžnosti članov; 6. zastopstvo društva; 7. znaki društva, pečat, obleka itd. Namen imovine društva v slučaju, da društvo preneha. Občna upravna oblast 2. stopnje bo prepovedala ustanovitev društva, ako je po svojem imenu, namenu ali ureditvi nasprotno državi, državnemu ali družabnemu redu ali javni moralni, ali je kot društvo za telesno vzgojo postavljeno na versko, plemensko ali pokrajinsko podlago. Oblast 2. stopnje lahko prepove ustanovitev društva v teku 6 tednov od dneva, ko so bila vložena pravila. Če se prepoved ne izda v tem roku, stopi društvo v življenje. Uprava društva mora voditi točen spisek vseh članov ter ga v prepisu poslati sreskemu načelstvu, katero mora tudi prijaviti volitve novega odbora. Na zborovanja društva lahko pridejo člani in imensko povabljeni gostje. Vsako zborovanje mora uprava prisrčno prijaviti upravni oblasti 1. stopnje (sresk. načelstvu) 48 ur pred zborovanjem z označbo kraja in časa zborovanja in dnevnega reda. Upravna oblast sme na vsako zborovanje poslati svojega zastopnika. Na zahtevo te oblasti mora uprava društva njej dati na vpogled zapisnik sej in zborovanja; oblast more razveljaviti vsak sklep društva, ki je nasproten pravilom in zakonom.

Politična društva in politična stranka.

Kar se tiče političnih društev veljajo iste določbe kakor za ustanavljanje nepolitičnih društev. Katero društvo se ima smatrati za politično, določa notranji minister, ki da dovoljenje za ustanovitev političnega društva. Politična društva ne smejo imeti verskega, plemenskega ali pokrajinskega značaja ali naloge, ki bi bila nasprotna narodnemu edinstvu in celini države ali državnemu in družabnemu redu. Za ustanovitev političnih strank velja v bodoče naslednje: Kadar se namerava ustanoviti taka stranka, morajo ustanovitelji, najmanj 10, poslati program in pravila stranke in svojeručno podpisano prijavo ministru notranjih zadev. Podpisniki prijave morajo označiti svoje krstno in rodbinsko ime ter po-

kov za 10 frankov po komad. Drugega dne je imel tisti gospod razstavljen na deski na trgu bankovce po sto frankov in vabil ljudi, naj mu jih odkupijo po 10 frankov komad. Nihče tega ni hotel storiti, ker so vsi mislili, da je samo papir brez vrednosti, namreč kaka reklama. Stal je in vabil in nagovarjal celo uro, a je žel le posmeh in par šaljivih besed. Ko je bila ura pri koncu, je moral svoje bankovce spraviti in priznati, da vendar ni mogoče prodati vsega, čeprav je ee na primerna; kajti kje je bilo najti bolj primerne cene, kakor samo 10 frankov za 100 frankov?

nica kamen izpustila. »Ali se je počina, ki sem se zanj držal, odkrušila?« je pomislil nekako nejasno, kakor v polnu. »In vendar ne! Saj se je z levico še oklepam.«

»Kaj pa, če sem zadet?«

Primaknil je desnico tesno pred oči. Glej, vsa krvava! Zdaj čuti tudi, kako mu teče gorka kri za rokav. Prsti mu brez moči bingljajo dol ob suknji.

Začutil je žgočo bolečino tudi ob strani, v ledju na desni strani. Čutil je neprijetno, kako mu dol po nogi polzi kri, topla, vroča kri.

In nekako polzavredno je čutil, da mu tudi levica postaja slabša, mu dreveni, skalo popušča.

»Pomagajte!«

Bolj zdihnil je, ko zaklical. Tako silna je bila moč discipline, tako ves prežet je bil s poveljem, da se mora podjetje izvršiti z največjo previdnostjo in molčečnostjo, da niti v ti smrtni nevarnosti ni upal glasnoje na pomoč zaklicati.

Bilo pa ni pomoči od nikoder.

Zdrknil je s skale.

Drasel je po mehkelem snegu. Izpočetka se skoro zavedal ni, da drči v globino. Le polagoma je spoznal, kaj se z njim godi; a še sedaj le v nekaki omotici. Nekako polzavredno se je poskusil z levico kje oprijeti, da bi se ubranil teža nevzdržnega, mehkega

drvenja navzdol. A za kar je zgrabil, ni nudilo opore. Kamor je sagel, sam sneg, mehke sneg, brez vsake trdne točke. Kakor v puh se pogreza roka vanj ali kakor v sod vode.

In se niti trudil ni več. Spoznal je, da je brezkorisno. In bolj in bolj se ga je lotevala mehka omamica, nekaka topla, prijetna lenost, tiha želja, da bi se peljal in bi drsel tako brez konca in kraja.

Kar se mu je zazdelo, da se je pogreznil povsem v sneg in ne drsi več. Hotel je pogledati, kje je. A ni mogel oči odpreti. Poskusil se je dvigniti, izkupati se. Pa se je le globlje pogrezal. V usta mu je silil sneg, v nos, v ušesa. Prhal je, branil se z zadnjimi močmi, da ga ne zaduši. A mu je legalo na prsi večje in večje breme; dihale je težje in težje.

Kar se mu je zazdelo, da leži doma na njivi. Ne, ne leži na nji, zakopan je v njo!

Obide ga silna groza. Hoče vstati, izkupati se, rešiti se. A se pogreza globlje in globlje. Prst njeve mu kakor mlačna voda polje krog telesa. Tiho, tiho, nalahko plivkaje, neprijetno ga ščegetaje, mu drsi čez noge, čez pas, čez ledja. Polze mu gor čez prsi, čez rame, čez roke, da jih ne more več gibati. Kakor z ogromnimi, jeklenimi prsti se mu oklene vratu. Sili

(Konec prihodnjič.)

klice in kraj, kjer biva. Minister pregleda pravila ter izda odlok, ki se objavi v »Službenih novinah« v Beogradu, da je ustanovitev stranke dovoljena. Nato se lahko začenja z nabiranjem in vpisovanjem članov, ki jih mora biti v vsakem srezu države najmanj 60, kateri morajo za to dati svobodno pismo izjavo. Okrajev v državi je 353, torej 353 krat 60 je 21.800. Ko bo vsaj 21.800 članov nabranih, pošljejo ustanovitelji seznam teh članov notranjemu ministru, ki bo v roku dveh mesecev izdal končni odlok, ali dovolj obstoj politične stranke in njeno delovanje ali ne. Tudi ta odlok se objavi v »Službenih novinah.«

Zbori, shodi in sestanki.

Zbori (shodi) so javni sestanki, bodisi pod milim nebom, bodisi na drugem javnem kraju. Sestanki pa so pomenki osebno povabljenih ljudi v zaprtem prostoru. Zbor ali sestanek je treba prijaviti najmanj 48 ur, preden se vrši, pristojni upravni oblasti 1. stopnje. Prijava mora podpisati vsaj eden sklicatelj. O prijavi izda oblast potrdilo, ako sklicatelj to zahteva. Oblast lahko prepove shod ali sestanek, to prepoved mora sporočiti najdalje 24 ur pred časom napovedanega zbora. Ako se v tem času ne dostavi prepoved sklicatelju, se shod ali sestanek lahko vrši. Za shode pod milim nebom je potrebno posebno dovoljenje upravne oblasti 1. stopnje, ki ga mora izdati najmanj 24 ur pred časom napovedanega shoda. Ako dovoljenje ni bilo izdano v tem roku, se smatra, da shod ni dovoljen. Oblast pošlje na vsak shod ali sestanek svojega zastopnika. Kar se tiče političnih shodov, oziroma sestankov, je za nje potrebno predhodno dovoljenje upravne oblasti 1. stopnje. Sklicatelji morajo predložiti prijavo najkasneje 3 dni pred shodom. Ako oblast najdalje do 24 ur pred shodom ali sestankom ne izda dovoljenja, se smatra, da je bil shod prepovedan. Izvzete so iz te določbe politične stranke, ki obstajajo in delujejo v smislu tega zakona; one smejo imeti shode pod milim nebom in na drugih javnih krajih, brez predhodnega dovoljenja oblasti. Vendar so sklicatelji dolžni o takem shodu (sestanku, predavanju) predložiti 24 ur prej pismo prijavo oblastvom, ki morajo o tem izdati pismo potrdilo. Pod določbo tega zakona ne spadajo cerkev, shodi, obhodi, procesije in sprevidi. Kdor prekrši določbe tega zakona, se kaznuje z zaporom do 30 dni ali z denarno kaznijo do 5000 Din ali z obema kaznima. Te kazni izda upravna oblast 1. stopnje, dovoljen pa je priziv na upravno oblast 2. stopnje v 15. dneh po dostavi obsodbe.

*

Opica kot strašilo.

Vlomilci in gorila.

V Edinburgu na Angleškem je zašel v roke policije na izreden način vlomilec, katerega je oblast že dolgo zasledovala.

V vili naravoslovca Robinzona Felboure so slišali naenkrat ob drugi uri v noči pretresljive klice na pomoč. Preplašeni so skočili iz postelj prebivalci vile: g. Felbourne, njegova žena in obe služkinji ter so stekli v sobo, odkoder so odmevali obupni klici. Na hodniku v kotu so zadeli na skritega moškega, ki se je tresel na celem telesu. Ko ga je pozval gospodar vile z revolverjem v roki na odgovor, je priznal, da je vlomil v vilo. V sobi pa, v katero se je bil priplazil, je zadel z vlomilsko svetilko

v roki na strahotno prikazen. Zagnati se je hotel vanj kosmati peklensček z odprtim žrelom in z zobmi roparske zveri. V strahu mu je padla iz rok svetilka, začel je kričati iz polnega grla in se zatekel v ta kot.

Policija, ki je bila medtem obveščena po služabnicah, je prijela vlomilca. Varnostna oblast je zadela na dober plen. Izkazalo se je, da gre za dolgo iskanega večkratnega zločinca Jima Frownerja, ki je imel na vesti več nego trideset težkih vlomilskih tatvin.

Kosmati zlodej je bila orjaška nagačena opica gorila, ki je stala v kotu so-be naravoslovca.

Opica strah prekoceanskega parnika.

Celih 10 dni je vznemirjala opica posadko prekoceanskega parnika »Majestic« na vožnji iz Newyorka v Southampton. Opica se je bila prikradla na krov ladje in se je spretno skrila do odhoda. Lepega dne se je nenadoma pojavila na poveljniškem mostu, izginila z bliskovito naglico in so jo videli zopet v oficirski obednici. Mornarji so zaman lovili in preganjali zver, ki se je skrivala od kabine do kabine. Opica je uprizarjala povsod opustošenja, ker je razbijala predmete, na katere je slučajno naletela in si prisvojila živila. Med celo prevožnjo je trajal lov. Malo pred izkrcanjem na Angleškem so zalotili drznico v trenutku, ko je zobala grozdje v kapitanovi kabini.

Častnik je vstopil, ko si je poprej zavaroval obraz z masko iz žice in roke z debelimi rokavicami. Posrečilo se mu je, da je ujel kradljivko, čeravno se je besno branila. Pri borbi je razmesarila opica oficirju roke kljub rokavicam.

*

Razvanje pri Mariboru. V nedeljo smo obhajali običajno Mihaelovo nedeljo ali žegnana je pri naši podružnici sv. Mihaela. — V volilni imenik je vpisanih v tukajšnji občini 186 volilcev. — Z redom sv. Save V. razreda je bil odlikovan tukajšnji šolski upravitelj g. Stijanec Ljudevit. — Javna električna razsvetljava je že nekaj časa ukinjena, ker je mestno električno podjetje v Mariboru ustavilo električni tok. V ta svojevrsten spor med občino Razvanje in mariborskim električnim podjetjem bo vsekakor mogla poseči politična oblast in napraviti red. — Del občine Spodnje Dobračve je še vedno brez poštne zveze, oziroma dostavljanja pošte. Saj so stanovalec Spodnje Dobračve tudi naši državljani, naj bi se torej tudi njim pošta dostavljala.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevojlji do dela povzročil naravna »Franz Josefova grenčica« odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene »Franz Josefove vode.« »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah

Št. Peter pri Mariboru. Sentspeterska občina ima 383 volilcev. Volilni imenik je razporejen na vpogled v občinski pisarni. — Pretečeno sredo je bila pokopana mlada žena in mati Teršavec Ana. Zapušča moža in dvoje majhnih otrok. Naj v miru počiva! — Prihodnje nedeljo po večericah imajo fantje, člani fantovskega krožka običajen mesečni sestanek z zanimivim predavanjem. — Neugodno deževno vreme nas zelo moti, tako da smo z delom precej zaostali. Vpliv slabega vremena se pozna tudi v vinogradih. Vinska kapljica ne bo takšna kot se je pričakovalo, če ne bo skoraj toplejšega in solčnega vremena.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Proslava 300-letnice početka božje poti pri Sv. Trojici v Slov. goricah se je s slovesno tridnevno pretekli teden, v petek, soboto in nedeljo (kvartno) sijajno izvršila. Vreme je bilo ugodno. Ni čuda, da je od blizu in daleč vse mlado in staro hitelo v središče Slovenskih goric k Sv. Trojici. Najmanj 10.000 romarjev, posamič in v procesijah se je udeležilo te izredne proslave. Obhajanih je bilo do 4000. 26 duhovnikov in 6 bogoslovcev se je udeležilo te slavnosti. Slavnostni govori so seznanili verne poslušalce z zanimivo zgodovino svetotrojiške božje poti ter jih navdušili k še večjemu zupanju do milostne čudodelne podobe presv. Trojice in k večji ljubezni in spoštovanju do njenega svetišča. Bilo je osem govorov. Spored je bil sledeči: 1. Pomen tridnevnice in 300letnice početka svetotrojiške božje poti za verno ljudstvo. (Govornik p. Ernest Jenko, župnijski upravitelj cerkve.) 2. Zgodovina božjepotne cerkve sv. Trojice in kaj nas uči. (Govornik g. Fr. Gomilšek, dekan.) 3. Velikost je bilo zaupanje naših prednikov v pomoč sv. Trojice (zaobljubljene slike za velikim oltarjem), zaupajmo tudi mi v njo. (Govornik g. Jakob Sajovic, Sv. Lenart.) 4. Razna romanja v teku let k sv. Trojici, kakšno mora biti romanje, da je zveščavno. (Govornik p. Ladislav Pintar iz Maribora.) 5. Cerkev sv. Trojice je tudi Marijino svetišče (najmanj 20 slik ter kipov), kdor časti in ljubi sv. Trojico, ta mora ljubiti in častiti tudi Marijo Devico (Gov. p. Dominik Nabernik, Maribor.) 6. Redovniki sv. Avguština in njih zasluge za cerkev sv. Trojice; redovniki sv. Franciška in njih delo za ohranitev in razvoj božje poti. (Govornik g. Fr. Gomilšek.) 7. Cerkev sv. Trojice je tudi svetišče svetnikov, ki se častijo v tej cerkvi, najmanj 77 podob in kipov. (Govornik p. Ernest Jenko.) 8. Kakšne nauke nam daje čudodelna podoba sv. Trojice v glavnem oltarju? (Govornik presviti g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič iz Maribora.) — V soboto popoldne se je pripeljal k proslavi presviti g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič iz Maribora. Po običajno slovesnem sprejemu je bila v nabito polni cerkvi pridiga, nato pa je imel Presviti slovesne pete litanije. Po litanijah, v mraku že, se je razvila po trgu mogočna rimska procesija z lučkami, katere so je udeležil tudi presviti g. škof z asistenco. Pogled na morje lučic in mogočni odmev navdušenega petja iz tisočerihih grl je marsikoga ganil do solz. — V nedeljo popoldne je bil sklep tridnevnice. Ob pol desetih je imel Presviti pridigo in slovesno škofovsko sv. mašo, pri kateri je pel domači cerkveni pevski zbor. Po sv. maši je Presviti podelil vsem udeležencem papežev blagoslov. Z zahvalno pesmijo in zakramentalnim blagoslovom se je proslava 300letnice zaključila. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tej izredni, tako sijajno uspeli proslavi, hodi izrečena tukaj javna zahvala! Sv. Trojica jim bodi plačnica!